

Dosarul nr. 2rac-22/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul Ștefan Vodă (jud. D. Dubcovețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Clim, O. Cojocaru, S. Iorgov)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Арростап”, reprezentată de avocatul Adrian Manolache

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Franc Commercial Group” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Арростап” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 4 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Franc Commercial Group”, casată hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 1 decembrie 2017, SRL „Franc Commercial Group” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ltd „Agricultural firm Agrostar” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 27 iulie 2017, între SRL „Franc Commercial Group” și Ltd „Agricultural firm Agrostar” a fost încheiat contractul nr. 34 de vânzare-cumpărare a mărfii, prin care ultima în calitate de vânzător s-a obligat să vândă producția finită, conform specificațiilor convenite și semnate între părți, care sunt parte integrantă a contractului de bază.

Potrivit specificației nr. 1 la contactul nr. 34 din 27 iulie 2017, Ltd „Agricultural firm Agrostar” și-a asumat obligația să livreze către SRL „Franc Commercial Group” grâu specificat la codul vamal 100 190 990, în cantitate de 1 000 tone la prețul de 121 de dolari SUA per tonă, iar conform specificației nr. 7 la contract, perioada de livrare a grâului a fost prelungită până la 15 octombrie 2017.

A precizat că până la 10 octombrie 2017, Ltd „Agricultural firm Agrostar” a vândut SRL „Franc Commercial Group” grâu în cantitate de 528,69 tone, rămânând a fi neîncărcată și nelivrată cantitatea de 471,31 tone de grâu, așa cum prevedeau clauzele contractuale.

Astfel, prin somația nr. 1 și nr. 2 din 10 octombrie 2017, pârâtului a fost solicitată vânzarea și livrarea către SRL „Franc Commercial Group” a diferenței produsului de grâu în cantitate de 528,69 tone sau restituirea sumei de 10 285,82 de dolari SUA plătiți în avans.

Aceleași cerințe au fost solicitate pârâtului și prin somațiile nr. 3 și nr. 4 din 25 octombrie 2017.

La somațiile adresate, pârâtul nu a reacționat nici într-un fel, eschivându-se în continuare de la onorarea obligațiilor contractuale, cât și de la restituirea plății în avans, astfel, prin comportamentul său pârâtul se eschivează de la rambursarea sumei plătite în avans, fapt ce lezează drepturile și interesele SRL „Franc Commercial Group”.

Cu referire la prevederile art. 575 și 774 alin. (1) Cod civil, a subliniat că Ltd „Agricultural firm Agrostar”, prin comportamentul său exprimat prin refuzul de a restitui suma de bani datorată cu titlu de plată în avans, manifestă neglijență și rea-credință în executarea obligațiilor asumate care nasc dintr-un contract, situație inadmisibilă în coraport cu art. 572 Cod civil.

A reiterat că potrivit pct. 7.2 din contractul nr. 34 din 27 iulie 2017 în caz de încălcare a termenilor de livrare specificate în caietul de sarcini pentru acest contract, vânzătorul va plăti cumpărătorului o penalizare în mărime de 0,05 % din valoarea bunurilor care nu sunt descărcate, pentru fiecare zi în care nu exonerează vânzătorul de îndeplinirea obligațiilor lor.

Astfel, reieșind din calculele efectuate, rezultă o penalitate în mărime de 257,145 de dolari SUA.

Având în vedere prevederile art. 610 Cod civil, a menționat că în procesul raporturilor contractuale cu pârâtul, SRL „Franc Commercial Group” livra marfa achiziționată de la pârât către „Anko-Agrotrade Limited” din Hong Kong, potrivit contractului nr. 07.08.2017/01 din 7 august 2017, în baza căruia și-a asumat, la rândul său, livrarea grâului la prețul de 132 de dolari SUA per tonă +/- 5 %, iar din cantitatea totală de 471,31 tone, nelivrată de către pârât, SRL „Franc Commercial Group” a înregistrat un venit ratat în cuantum de 4 713,1 de dolari SUA.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 572, 610, 624, 782 Cod civil, art. 5, 6, 85, 166-167, 174, 175 alin. (1) lit. a) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Ltd „Agricultural firm Agrostar” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a datoriei constituite din plata în avans în mărime de 10 285,82 de dolari SUA, a penalității în mărime de 257,145 de dolari SUA, a venitului ratat în mărime de 4 713,1 de dolari SUA și a tuturor cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat și asistența juridică.

Prin cererea de concretizare a acțiunii, SRL „Franc Commercial Group” a solicitat atragerea în calitate de copârât în prezentul proces a SRL „Аррoстap”, încasarea din contul Ltd „Agricultural firm Agrostar” și SRL „Аррoстap” în

beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a datoriei constituite din plata în avans în mărime de 10 285,82 de dolari SUA, a penalității în mărime de 257,145 de dolari SUA și a venitului ratat în mărime de 4 713,1 de dolari SUA, precum și a cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat și asistența juridică.

Prin încheierea din 5 februarie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă, a fost respinsă cererea SRL „Franc Commercial Group” privind atragerea SRL „Арпоцтап” în calitate de copârât.

Pe parcursul examinării cauzei, SRL „Franc Commercial Group” a depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva SRL „Арпоцтап”, prin care a solicitat încasarea de la SRL „Арпоцтап” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a datoriei constituite din plata în avans în mărime de 10 285,82 de dolari SUA, penalitatea în mărime de 7 727,36 de dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 886,55 de dolari SUA, venitul ratat în mărime de 4 713,1 de dolari SUA, precum și a cheltuielilor de judecată, constituite din suma de 10 227,98 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și sumele de 8 025 de lei și 252 de dolari SUA cu titlu de taxe de stat.

Prin hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă, a fost respinsă acțiunea SRL „Franc Commercial Group” împotriva SRL „Арпоцтап” cu privire la încasarea datoriei, ca neîntemeiată.

A fost încasată de la SRL „Franc Commercial Group” în beneficiul SRL „Арпоцтап” suma de 10 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia din 4 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „Franc Commercial Group”, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea.

Au fost încasate din contul Ltd „Agrocultural firm Agrostar” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” plăți în avans în sumă de 10 285,82 de dolari SUA, penalități în sumă de 7 727,36 de dolari SUA, dobânzi de întârziere în sumă de 886,55 de dolari SUA, venitul ratat în sumă de 4 713,10 de dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 227,98 de lei și taxele de stat în mărime de 8 025 de lei, 252 de dolari SUA și 6 159,23 de lei.

La 15 noiembrie 2019, SRL „Арпоцтап”, reprezentată de avocatul Adrian Manolache a declarat recurs împotriva deciziei din 4 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând că la adoptarea acesteia instanța de apel a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material și procedural, iar concluziile acesteia sunt contradictorii.

A menționat că prin decizia contestată, Curtea de Apel Chișinău a dispus încasarea unor plăți din contul persoanei juridice care nu are nicio calitate procesuală în prezenta cauza civilă.

A precizat că în temeiul cererilor înaintate de SRL „Franc Commercial Group” și a actelor emise de prima instanță, pârâtul inițial SC „Agricultural firm

Agrostar” SRL cu IDNO XXXXX a fost substituit cu SRL „Арпоцтап”, cu IDNO XXXXX.

A reiterat că în cadrul examinării dosarului în prima instanță, SRL „Franc Commercial Group” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a fost majorată valoarea pretențiilor înaintate, iar în calitate de pârât deja era nominalizată SRL „Арпоцтап” cu IDNO XXXXX, însă prin decizia contestată instanța de apel a dispus încasarea sumelor nu din contul SRL „Арпоцтап” cu IDNO XXXXX, ci din contul SC „Agricultural firm Agrostar” SRL cu IDNO XXXXX care deja nu mai avea calitate de pârât.

La fel, a evidențiat că cererea privind corectarea greșelii, în temeiul căreia a fost efectuată substituirea SC „Agricultural firm Agrostar” SRL cu SRL „Арпоцтап”, înaintată de SRL „Franc Commercial Group” la 6 martie 2018 nu este semnată de niciun reprezentant al acesteia.

Referitor la faptul că SC „Agricultural firm Agrostar” SRL și SRL „Арпоцтап”, în sine reprezintă una și aceeași societate comercială (întreprindere), iar contractul nr. 34 din 27 iulie 2017 poate fi considerat ca un contract încheiat și cu SRL „Арпоцтап”, a remarcat că între SRL „Арпоцтап” și SC „Franc Commercial Group” SRL nu a fost încheiat niciun act juridic sau un alt act susceptibil de a produce efect juridic în condițiile legii, contractul nr. 34 din 27 iulie 2017 fiind încheiat între SC „Agricultural firm Agrostar” SRL și SRL „Franc Commercial Group”.

Prin urmare, toate facturile fiscale, declarațiile vamale, certificatele de origine, dispozițiile de plată, precum și alte documente ce au fost întocmite și prezentate în scopul executării și realizării contractului nr. 34 din 27 iulie 2017 au fost executate, încheiate și eliberate de SC „Agricultural firm Agrostar” SRL și SRL „Franc Commercial Group”.

A subliniat că SC „Agricultural firm Agrostar” SRL și SRL „Арпоцтап” sunt persoane juridice total diferite.

Astfel, SC „Agricultural firm Agrostar” SRL are codul fiscal XXXXX, unicul asociat fiind Anna Gurduz, iar capitalul social constituie 2 000 de ruble, echivalent a 2 000 de lei, pe când SRL „Арпоцтап” are codul fiscal XXXXX, unicul asociat fiind Serghei Gurduz, iar capitalul social constituie 2 003 105 de lei, ceea ce se confirmă prin extrasele din Registrul persoanelor juridice.

A obiectat că este contradictorie, contravine materialelor cauzei și probelor cercetate, concluzia instanței de apel care a considerat două persoane juridice ce au coduri fiscale diferite, cu asociații diferiți și cu capitaluri sociale diferite, ca una și aceeași persoană juridică.

A concluzionat că la adoptarea deciziei contestate instanța de apel a aplicat și interpretat greșit și eronat normele legale, precum și a soluționat problema drepturilor și obligațiilor unor persoane, la caz a unei societăți comerciale ce nu a fost implicată în proces, iar concluziile acesteia, precum că societățile comerciale SC „Agricultural firm Agrostar” SRL și SRL „Арпоцтап” în sine reprezintă una și aceeași companie, obligațiile pârâtului constituie obligațiile pecuniare și că

SRL „Franc Commercial Group” urma să livreze marfa SC „Anko-Agrotrade Limited” SRL sunt total contradictorii, ce contravin materialelor cauzei date.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatul Adrian Manolache la 17 septembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 77 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 noiembrie 2019 în termenul legal.

La 25 noiembrie 2019, în adresa intimatului SRL „Franc Commercial Group” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Арпоцтап”, reprezentată de avocatul Adrian Manolache, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 95 vol. II), fiind recepționată de către intimat la data de 3 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 114 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul SRL „Franc Commercial Group” să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, SRL „Franc Commercial Group” înaintând acțiunea în judecată împotriva Ltd „Agricultural firm Agrostar”, a solicitat încasarea de la Ltd „Agricultural firm Agrostar” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a datoriei constituite din plata în avans în mărime de 10 285,82 de dolari SUA, a penalității în mărime de 257,145 de dolari SUA, a venitului ratat în mărime de 4 713,1 de dolari SUA și a tuturor cheltuielilor de judecată, constituite din plata taxei de stat și asistența juridică.

La 13 iulie 2018, SRL „Franc Commercial Group” a depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva SRL „Арпоцтап”, prin care a solicitat încasarea de la SRL „Арпоцтап” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a datoriei constituite din plata în avans în mărime de 10 285,82 de dolari SUA, penalitatea în mărime de 7 727,36 de dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 886,55 de dolari SUA, venitul ratat în mărime de 4 713,1 de dolari SUA, precum și a cheltuielilor de judecată, constituite din suma de 10 227,98 de lei cu titlu de cheltuieli

de asistență juridică și sumele de 8 025 de lei și 252 de dolari SUA cu titlu de taxe de stat.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de către SRL „Franc Commercial Group” împotriva SRL „Аррoчтap” cu privire la încasarea datoriei, pe care a respins-o ca neîntemeiată și a încasat de la SRL „Franc Commercial Group” în beneficiul SRL „Аррoчтap” suma de 10 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Judecând apelul declarat de către SRL „Franc Commercial Group”, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea SRL „Franc Commercial Group” împotriva Ltd „Agricultural firm Agrostar” și a încasat din contul Ltd „Agricultural firm Agrostar” în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” plăți în avans în sumă de 10 285,82 de dolari SUA, penalități în sumă de 7 727,36 de dolari SUA, dobânzi de întârziere în sumă de 886,55 de dolari SUA, venitul ratat în sumă de 4 713,10 de dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 227,98 de lei și taxele de stat în mărime de 8 025 de lei, 252 de dolari SUA și 6 159,23 de lei.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate de părți.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În speță, analizând conținutul deciziei instanței de apel, în raport cu prevederile legale menționate, instanța de recurs constată că, la adoptarea soluției de admitere a acțiunii și *încasarea din contul Ltd „Agricultural firm Agrostar”* în beneficiul SRL „Franc Commercial Group” a plăților în avans în sumă de 10 285,82 de dolari SUA, a penalității în sumă de 7 727,36 de dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 886,55 de dolari SUA, a venitului ratat în sumă de 4 713,10 de dolari SUA, instanța de apel a reținut faptul că în raporturile contractuale de livrare a cerealelor către SRL „Franc Commercial Group”, pârâtul a utilizat simultan acte

în care indică atât datele, inclusiv codul fiscal al întreprinderii Ltd „Agricultural firm Agrostar”, cât și datele, inclusiv codul fiscal al întreprinderii SRL „Арпоцрап”.

Astfel, instanța de recurs constată o distonanță în soluția instanței de apel, or, pe lângă cele menționate supra, este cert că la 13 iulie 2018, SRL „Franc Commercial Group” a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat admiterea acesteia și încasarea prejudiciului din contul SRL „Арпоцрап” (f. d. 109-110 vol. I).

Mai cu seamă că și prima instanță a examinat și ponunțat hotărârea la cererea de chemare în judecată a SRL „Franc Commercial Group” împotriva pârâtului SRL „Арпоцрап”, după cum a și fost formulată ultima concretizare a reclamantului.

Ca consecință, în contextul celor descrise, instanța de apel urma să stabilească cu certitudine pârâtul corespunzător, astfel că, omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Drept urmare, este incontestabil că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În rejudecare, instanța de apel, pe lângă cele menționate mai sus, urmează să supună verificării minuțioase și situația dacă Ltd „Agricultural firm Agrostar”, care este parte la contractul de vânzare-cumpărare a mărfii nr. 34 din 27 iulie 2017 cu adevărat este întreprinderea reînregistrată ca agent economic în Registrul de stat al persoanelor juridice din Republica Moldova cu denumirea SRL „Арпоцрап”, prin apreciere corespunzătoare extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice din 10 aprilie 2018, din care rezultă că Ltd „Agricultural firm Agrostar” este înregistrată de către autoritățile din autoproclamata Republica Moldovenească Nistreană cu codul fiscal XXXXX și capitalul social de 2000 de ruble, unicul asociat al căreia este Anna Gurduz, precum și extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 5896 din 10 aprilie 2018, din care rezultă că SRL „Арпоцрап” este înregistrată cu codul fiscal XXXXX și capitalul social de 2003105 de lei, al cărei unic asociat

este Serghei Gurduz, probe care de altfel au fost lăsate fără examinare de către instanța de apel (f. d. 85-86 vol. I).

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Арросtrap”, reprezentată de avocatul Adrian Manolache.

Se casează decizia din 4 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Franc Commercial Group” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Арросtrap” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Nicolae Craiu